

Predmet: Primena Sporazuma o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i Republike Turske

Dana 01. juna 2009. godine u Istanbulu potpisan je Sporazum o slobodnoj trgovini između Republike Srbije i Republike Turske (u daljem tekstu: Sporazum).

Članom 38. Sporazuma (stupanje na snagu) propisano je da Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog meseca nakon prijema poslednjeg pismenog obaveštenja o tome da su Strane ugovornice obavile sve nacionalne procedure neophodne za njegovo stupanje na snagu.

U skladu sa navedenim Sporazum se primenjuje od 01.09.2010. godine.

U cilju pravilne i jednoobrazne primene Sporazuma Uprava carina izdaje sledeće objašnjenje:

1. TRGOVINA ROBAMA

Sporazum se odnosi na trgovinu proizvodima između Republike Srbije i Republike Turske. Između ostalog to znači da se, bez obzira na potencijalnu mogućnost kumulacije porekla sa trećim zemljama ili teritorijama, pravila o poreklu robe propisana Protokolom II Sporazuma isključivo primenjuju na proizvode koji se izvoze iz Republike Srbije u Republiku Tursku, odnosno iz Republike Turske u Republiku Srbiju.

2. PRAVILA O POREKLU ROBE

Pravila o poreklu robe sadržana su u Protokolu II uz Sporazum (Protokol o definiciji pojma "proizvodi sa poreklom" i metodama administrativne saradnje, u daljem tekstu: Protokol o poreklu, odnosno Protokol).

3. STRUKTURA PROTOKOLA

Protokol o poreklu uz Sporazum sadrži 39 članova grupisanih u 7 glava, kao i 5 priloga i zajedničku deklaraciju:

Glava I OPŠTE ODREDBE

- Član 1. Definicije

Glava II DEFINICIJA ZEMLJE POREKLA ROBE

- Član 2. Opšti uslovi
- Član 3. Kumulacija u Turskoj
- Član 4. Kumulacija u Srbiji
- Član 5. Potpuno dobijeni proizvodi
- Član 6. Dovoljno obrađeni ili prerađeni proizvodi
- Član 7. Nedovoljni postupci obrade ili prerade
- Član 8. Kvalifikaciona jedinica
- Član 9. Pribor, rezervni delovi i alati
- Član 10. Setovi
- Član 11. Neutralni elementi

Glava III TERITORIJALNI USLOVI

- Član 12. Načelo teritorijalnosti
- Član 13. Direktni transport
- Član 14. Izložbe

Glava IV POVRAĆAJ ILI OSLOBOĐENJE

- Član 15. Zabrana povraćaja ili oslobođenja od carine

Glava V DOKAZ O POREKLU

- Član 16. Opšti uslovi
- Član 17. Postupak izdavanja uverenja o kretanju robe EUR.1
- Član 18. Naknadno izdavanje uverenja o kretanju robe EUR.1
- Član 19. Izdavanje duplikata uverenja o kretanju robe EUR.1
- Član 20. Izdavanje uverenja o kretanju robe EUR.1 na osnovu izdatog ili prethodno popunjenog dokaza o poreklu
- Član 21. Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje
- Član 22. Uslovi za popunjavanje izjave na fakturi
- Član 23. Ovlašćeni izvoznik
- Član 24. Važnost dokaza o poreklu
- Član 25. Podnošenje dokaza o poreklu
- Član 26. Sukcesivni uvoz
- Član 27. Izuzeća od dokazivanja porekla
- Član 28. Prateći dokumenti
- Član 29. Čuvanje dokaza o poreklu i prateće dokumentacije
- Član 30. Neslaganja i formalne greške
- Član 31. Iznosi izraženi u evrima

Glava VI METODI ADMINISTRATIVNE SARADNJE

- Član 32. Međusobna pomoć
- Član 33. Provera dokaza o poreklu
- Član 34. Rešavanje sporova
- Član 35. Kazne
- Član 36. Slobodne zone

Glava VII ZAVRŠNE ODREDBE

- Član 37. Roba u provozu ili u skladištu
- Član 38. Prilozi
- Član 39. Izmene Protokola

Lista priloga

- Prilog I: Uvodne napomene uz Listu u Prilogu II
- Prilog II: Lista obrade ili prerade koju treba izvršili na materijalima bez porekla kako bi prerađeni proizvod mogao da stekne status proizvoda sa poreklom
- Prilog III: Obrasci uverenja o kretanju robe EUR.1 i zahteva za izdavanje uverenja o kretanju robe EUR.1
- Prilog IV: Tekst izjave na fakturi

Prilog V: Proizvodi isključeni iz kumulacije predviđene u članu 3. i 4.

Zajednička deklaracija

4. STICANJE SRPSKOG POREKLA

Proizvod stiče poreklo Srbije ukoliko je u potpunosti dobijen u Srbiji (član 2. stav 2. tačka (a)) ili je dovoljno obrađen ili prerađen u Srbiji (član 2. stav 2. tačka (b)).

Potpuno dobijeni proizvodi iz člana 2. stava 2. tačka (a) taksativno su nabrojani u članu 5. Protokola.

Dovoljno obrađenim ili prerađenim proizvodima, pomenutim u članu 2. stav 2. tačka (b), smatraju se proizvodi koji ispunjavaju uslove iz člana 6. Protokola. Radi se o proizvodima koji nisu u potpunosti dobijeni, ali ispunjavaju uslov iz Liste obrade ili prerade iz Priloga II Protokola, pri čemu se podrazumeva da su operacije izvršene u Srbiji veće od nedovoljnih postupaka obrade ili prerade („minimalni postupci”), navedenih u članu 7. Protokola.

NAPOMENA:

Lista nedovoljnih postupaka obrade ili prerade ("minimalni postupci") data je u članu 7. Protokola. Potrebno je imati u vidu da ova lista sadrži istu nadopunu u stavu 1. tačka (I) kao i Prelazni sporazum, koja se odnosi na mešanje šećera sa bilo kojim drugim materijalom.

5. KUMULACIJA POREKLA

Član 3. Protokola uređuje pitanje kumulacije porekla u Republici Turskoj, a član 4. Protokola kumulaciju porekla u Republici Srbiji.

Kumulacija porekla znači da se proizvodi poreklom iz bilo koje zemlje ili teritorije sa kojom je moguća kumulacija porekla (u daljem tekstu "partneri"), mogu smatrati **proizvodima sa poreklom**. Termin "partner" nema nikakvo pravno značenje već se koristi u ovom tekstu radi jasnijeg razumevanje odredbi Protokola.

Prema odredbama člana 4. Protokola, potencijalni "partneri" Srbije čije poreklo proizvoda (materijala i robe) može da se kumulira (sabira) ili zadržava u svrhu izvoza u Tursku robe preferencijalnog statusa su: Turska, zemlje ili teritorije uključene ili povezane u Proces stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji i Evropska zajednica u odnosu na proizvode na koje se primenjuje Odluka Veća za udruživanje Evropske zajednice i Turske br. 1/95 (proizvodi koji se ne smatraju poljoprivrednim i proizvodi koji ne predstavljaju ugalj i čelik, kako je to definisano odgovarajućim Sporazumima koji se primenjuju između EZ i Turske).

Koji od potencijalnih "partnera", u kojem obimu i od kada će primenjivati kumulaciju porekla, zavisi od ispunjenosti uslova iz člana 4. stav 4. Protokola o poreklu.

Dijagonalna kumulacija porekla koja je moguća između Strana Ugovornica CEFTA Sporazuma, Evropske zajednice i Turske, u skladu sa obaveštenjem objavljenom u Službenom listu Evropske unije C 225 od 20.08.2010. godine, izgleda prema tabeli koja sledi:

	RS	EU	HR	BA	MK	ME	UNMIK ⁽³⁾	AL	MD ⁽²⁾	TR
RS		08.12.2009.	24.10.2007.	22.11.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	01.09.2010.
EU	08.12.2009.			01.07.2008.	01.01.2007.	01.01.2008.		01.01.2007.		⁽¹⁾
HR	24.10.2007.			22.11.2007.	22.08.2007.	22.08.2007.	22.08.2007.	22.08.2007.	22.08.2007.	
BA	22.11.2007.	01.07.2008.	22.11.2007.		22.11.2007.	22.11.2007.	22.11.2007.	22.11.2007.	22.11.2007.	
MK	24.10.2007.	01.01.2007.	22.08.2007.	22.11.2007.		26.07.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	01.07.2009.
ME	24.10.2007.	01.01.2008.	22.08.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.		26.07.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	01.03.2010.
UNMIK	24.10.2007.		22.08.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.		26.07.2007.	26.07.2007.	
AL	24.10.2007.	01.01.2007.	22.08.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.		26.07.2007.	
MD	24.10.2007.		22.08.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.		
TR	01.09.2010.	⁽¹⁾			01.07.2009.	01.03.2010.				

Napomena: u tabeli su prikazani datumi početka primene dijagonalne kumulacije porekla koja je moguća između navedenih zemalja, tako da su polja prazna tamo gde nisu zaključeni sporazumi o slobodnoj trgovini ili tamo gde zaključeni sporazumi sadrže odredbe o bilateralnoj kumulaciji porekla robe. Kako bi se došlo do zaključka o konkretnoj dijagonalnoj kumulaciji, datumi moraju postojati upisani u svim poljima gde se ukrštaju zemlje/teritorije koje učestvuju u sticanju statusa robe sa poreklom i zemlje/teritorije odredišta.

- (1) Carinska unija EU-Turska od 27.07.2006. godine.
- (2) MD Moldavija nije uključena u Proces stabilizacije i pridruživanja.
- (3) UNMIK/Kosovo u vreme važenja rezolucije Saveta bezbednosti 1244 nema zaključen sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom zajednicom.

Dijagonalna kumulacija porekla robe između Strana Ugovornica CEFTA Sporazuma i Republike Turske, izgleda prema tabeli koja sledi:

	RS Srbija	HR Hrvatska	BA BiH	MK Makedonija	ME Crna Gora	TR Turska	AL Albanija
RS				24.10.2007.	24.10.2007.	01.09.2010.	
HR							
BA							
MK	24.10.2007.				26.07.2007.	01.07.2009.	
ME	24.10.2007.			26.07.2007.		01.03.2010.	
TR	01.09.2010.			01.07.2009.	01.03.2010.		

Napomena: Zemlje i teritorije iz CEFTA regiona koje nisu navedene u tabeli (Moldavija i Unmik/Kosovo) nemaju zaključen sporazum sa Turskom, dok za zemlje/teritorije koje imaju odredbe o bilateralnoj kumulaciji u zaključenim sporazumima sa Turskom, nisu navedeni datumi jer ne postoji identičnost protokola i nema uslova za dijagonalnu kumulaciju porekla.

Kumulacija u kojoj učestvuje Srbija (kao zemlja destinacije ili zemlja koja učestvuje u sticanju statusa robe sa poreklom) biće moguća nakon objavljivanja obaveštenja o ispunjenosti uslova u Srbiji i Turskoj, o čemu će carinarnice biti obaveštene.

NAPOMENA:

Kumulacija predviđena članom 3. i 4. Protokola ne primenjuje se na proizvode obuhvaćene Prilogom V. U pitanju su uglavnom proizvodi (ne materijali) sa visokim sadržajem šećera.

Shodno navedenom, **izvoz proizvoda iz Republike Srbije** radi primene preferencijalnih tarifnih mera prema sadašnjem stanju i obimu zaključenih i važećih sporazuma o slobodnoj trgovini, moguć je uz primenu dijagonalne kumulacije porekla, prema tabeli koja sledi:

Zemlja u koju se iz Srbije izvozi roba sa poreklom	Zemlje porekla materijala i proizvoda koji se mogu koristiti u dijagonalnoj kumulaciji
<u>EU</u>	<p><u>TURSKA</u> (svi materijali i proizvodi sa poreklom, osim poljoprivrednih proizvoda, uglja i čelika i onih proizvoda sa visokim sadržajem šećera - Prilog V Sporazuma);</p> <p><u>CEFTA</u> (svi materijali i proizvodi sa poreklom, osim iz UNMIK/Kosovo, Moldavije i Hrvatske i onih proizvoda sa visokim sadržajem šećera- Prilog V Sporazuma);</p> <p><u>EU</u> (svi materijali i proizvodi sa poreklom, osim onih sa visokim sadržajem šećera-Prilog V Sporazuma);</p>

<u>TURSKA</u>	<p><u>EU</u> (svi materijali i proizvodi sa poreklom, osim poljoprivrednih proizvoda, uglja i čelika i onih proizvoda sa visokim sadržajem šećera - Prilog V Sporazuma);</p> <p><u>CEFTA</u> (samo materijali i proizvodi sa poreklom iz Makedonije i Crne Gore osim onih proizvoda sa visokim sadržajem šećera-Prilog V Sporazuma);</p>
<u>CEFTA</u>	<p><u>TURSKA</u> (svi materijali i proizvodi pod uslovom da se finalni proizvod izvozi u Makedoniju i Crnu Goru);</p> <p><u>EU</u> (svi materijali i proizvodi pod uslovom da se finalni proizvodi ne izvoze u Moldaviju i teritoriju UNMIK/Kosovo);</p> <p><u>CEFTA</u> (svi materijali i proizvodi poreklom iz strana Ugovornica);</p>

6. POSTUPAK UTVRĐIVANJA PREFERENCIJALNOG POREKLA ROBE U REPUBLICI SRBIJI

Postupak utvrđivanja preferencijalnog porekla proizvoda predstavlja proceduru koja u obzir uzima odredbe člana 1-11. Protokola o poreklu.

6.1 Rezultat postupka utvrđivanja porekla robe

Kao rezultat sprovedenog postupka utvrđivanja porekla proizvoda koji se iz Republike Srbije izvozi u Republiku Tursku, moguće su sledeće situacije:

- a) proizvod ima poreklo Srbije;
- b) proizvod ima poreklo "partnera";
- v) proizvod je bez porekla.

6.2 Proizvodi koji prilikom izvoza imaju poreklo Srbije

U skladu sa odredbama Protokola, prilikom izvoza iz Republike Srbije u Republiku Tursku, proizvod može imati poreklo Srbije ukoliko je:

- 1) u potpunosti dobijen (član 5. Protokola);
- 2) dovoljno obrađen ili prerađen (član 6. Protokola), odnosno ispunjava uslove iz Liste obrade ili prerade iz Priloga II Protokola, pri čemu:
 - ❖ obrada ili prerada izvršena u Srbiji veća je od nedovoljnih postupaka obrade ili prerade ("minimalni postupci"), navedenih u članu 7. Protokola;
 - ili**
 - ❖ u Srbiji su na proizvodu izvršene samo operacije koje se smatraju nedovoljnim postupcima obrade ili prerade iz člana 7. Protokola, ali je **dodata vrednost** u Srbiji veća od vrednosti korišćenih materijala sa poreklom bilo kog "partnera" (član 4. stav 2. Protokola)

6.3 Proizvodi koji prilikom izvoza imaju poreklo "partnera"

U skladu sa odredbama Protokola, prilikom izvoza iz Republike Srbije u Republiku Tursku, proizvod može imati poreklo "partnera" u sledećim slučajevima:

- 1) proizvod sa poreklom "partnera" koji u Srbiji nije bio predmet obrade ili prerade, zadržava svoje poreklo (član 4. stav 3. Protokola);
- 2) na proizvodu u Srbiji nisu izvršene operacije koje prevazilaze nedovoljne postupke obrade ili prerade iz člana 7. Protokola, ali dodata vrednost u Srbiji nije veća od vrednosti korišćenih materijala sa poreklom, tako da proizvod stiče poreklo onog "partnera" čiji materijal sa poreklom učestvuje u proizvodu sa najvećom vrednošću (član 4. stav 2. Protokola).

Za proizvode za koje se utvrdi poreklo "partnera" i koji ispunjavaju ostale uslove iz Protokola o poreklu, može se izdati dokaz o poreklu u skladu sa propisanim formama.

6.4 Proizvodi koji prilikom izvoza nemaju poreklo

Za proizvode za koje se prilikom izvoza utvrdi da imaju poreklo treće zemlje, ili se, na osnovu prezentovane dokumentacije, ne može utvrditi poreklo Srbije ili zemlje/teritorije "partnera" (proizvod nepoznatog porekla) neće se izdati dokaz o poreklu.

7. DOKAZI O POREKLU

Sporazum o slobodnoj trgovini sa Republikom Turskom predviđa dve vrste dokaza o poreklu: uverenje o kretanju robe EUR.1 i izjavu na fakturi. Oba dokumenta mogu se koristiti kao dokaz o poreklu, a odgovarajuće odredbe Protokola definišu kriterijume za upotrebu svakog od njih.

7.1 Uverenje o kretanju robe EUR.1

Uverenje o kretanju robe EUR.1 propisano je u Prilogu III Protokola o poreklu, i ima istu formu i sadržinu kao i sertifikat EUR.1 koji je određen i koristi se za potrebe Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima sa Evropskom zajednicom. Ovi sertifikati razlikuju se od CEFTA sertifikata po sadržaju rubrike 7. U slučaju primene CEFTA 2006 u ovu rubriku obavezno se unosi naznaka o tome da li je primenjena dijagonalna kumulacija porekla, a ako jeste sa kojom zemljom odnosno teritorijom.

Zbog ove razlike, neophodno je da se za potrebe Sporazuma o slobodnoj trgovini sa Republikom Turskom isključivo upotrebljavaju sertifikati EUR.1 iz Priloga III Protokola.

7.2 Izjava na fakturi

Članom 22. Protokola definisani su uslovi za sačinjavanje izjave na fakturi, kao i osnovni elementi koje ona mora da sadrži.

Tekst izjave na fakturi mora da odgovara onome koji je dat u Prilogu IV Protokola i može da bude u bilo kojoj jezičnoj verziji datoj u navedenom prilogu (turska, srpska i engleska verzija).

Izjava na fakturi predviđa i sledeće podatke:

.....
(Mesto i datum)

.....
(Potpis izvoznika, dodatno mora
biti čitko navedeno ime lica
koje je izjavu potpisalo)

Podaci o mestu i datumu mogu se ispustiti ako su sadržani u samom dokumentu na kome je data izjava na fakturi.

Takođe, u slučajevima kada se ne zahteva potpis izvoznika, izuzeće potpisa se takođe odnosi na navođenje imena potpisnika. U skladu sa članom 22. stav 5., **ovlašćeni izvoznik ne mora potpisivati takve izjave pod uslovom da se pred carinskim organima Strane ugovornice - izvoznice pismeno obaveže da preuzima punu odgovornost za svaku izjavu na fakturi koja ga identifikuje, kao da ju je sam svojeručno potpisao.** Dakle, u slučaju ovlašćenog izvoznika, u zavisnosti od toga da li je carinskim organima pružio pismenu obavezu ili ne, proizaći će i njegova obaveza u vezi potpisivanja i navođenja imena lica koje je izjavu potpisalo.

8. DIREKTNI TRANSPORT

Pored utvrđene činjenice o poreklu robe, za izdavanje, odnosno prihvatanje dokaza o poreklu u cilju primene preferencijala nužno je da bude ispunjen uslov direktnog transporta.

U tom cilju, carinarnice su dužne da dosledno primenjuju odredbe člana 13. Protokola.

9. ZABRANA POVRAĆAJA ILI OSLOBODENJA OD CARINE

Pojam "povraćaj" iz člana 15. Protokola odnosi se na odustajanje od prava na oslobođenje ili na povraćaj dažbina za materijale bez porekla, korišćene u izradi finalnog proizvoda za koji se izdaje dokaz o poreklu.

Na zahtev carinskih organa izvoznik je dužan da dokaže da su na korišćene materijale bez porekla plaćene carina i dažbine istovetnog učinka.

U cilju doslednog sprovođenja odredbi člana 15. Protokola, prilikom izvoznog carinjenja pošiljki koje prati dokaz o poreklu, od izvoznika će biti zatražen dokaz o tome da je na **materijale bez porekla** korišćene u izradi finalnog proizvoda plaćena carina i druge uvozne dažbine. Ukoliko su korišćeni **materijali bez porekla** koji su bili uvezeni kroz postupak aktivnog oplemenjivanja u sistemu odlaganja, izvoznik će kroz izvoznju carinsku ispravu izvršiti obračun dažbina.

Ukoliko se tokom izvoznog postupka utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz člana 15. Protokola, carinski organi neće izdati dokaz o poreklu robe.

Materijali bez porekla koji su stavljani u slobodan promet primenom Sporazuma o slobodnoj trgovini sa nekom trećom zemljom (npr. Sporazum sa Ruskom Federacijom ili Belorusijom), a zatim korišćeni u izradi finalnog proizvoda koji se izvozi u Republiku Tursku, smatraju se materijalima bez porekla, ali ne podležu odredbama člana 15. Protokola.

10. IZVOZ UZ IZDAVANJE SERTIFIKATA EUR.1 ILI UZ SAČINJAVANJE IZJAVE NA FAKTURI

10.1 Izvoz sa sertifikatom EUR.1

Uverenje o kretanju robe EUR.1 može se overiti samo ukoliko su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) da se radi o proizvodima koji imaju preferencijalno poreklo Republike Srbije ili nekog od partnera, u skladu sa odredbama Protokola,
- 2) da je ispunjen uslov direktne isporuke,
- 3) da su na materijale bez porekla koji su korišćeni u izradi finalnog proizvoda plaćena carina i druge uvozne dažbine, u skladu sa odredbama člana 15. Protokola,
- 4) da je set obrazaca uverenja EUR.1 popunjen na korektan način, pri čemu posebnu pažnju treba obratiti na rubrike „Navodim okolnosti na osnovu kojih roba ispunjava te uslove” (“Specify as follows the circumstances which have enabled these goods to meet above conditions”) i „Podnosim sledeća dokazna dokumenta” (“Submit the following supporting documents”) u deklaraciji izvoznika, i
- 5) da su uz zahtev za izdavanje sertifikata EUR.1 priložena sva dokumenta potrebna za dokazivanje preferencijalnog porekla.

Skreće se pažnja carinarnicama da se prilikom izvoza proizvoda u Republiku Tursku uz izdavanje sertifikata EUR.1 mogu koristiti samo obrasci koje, za izdavača JP "Službeni glasnik RS" iz Beograda, štampa Zavod za izradu novčanica i kovanog novca iz Beograda i koji na poleđini svakog primerka (original, zahtev i kopija) u setu obrasca EUR.1 (pored podataka o izdavaču i štamparu) imaju napomenu „Na osnovu ovlašćenja direktora Uprave carina Srbije, br. 148-07-483-00-406/2009”.

Popunjavanje sertifikata EUR.1 vršiće se na identičan način kao i do sada.

Popunjavanje rubrike 11 sertifikata EUR.1

U rubriku 11 sertifikata EUR.1 **obavezno se upisuju** vrsta, broj i datum deklaracije po kojoj je izvršeno izvozno carinjenje, šifra i naziv carinske ispostave iz Kodeksa šifara, podatak o zemlji koja je izdala sertifikat (Srbija), kao i datum i mesto izdavanja sertifikata. Kada je reč o sertifikatima koje overavaju carinski organi Republike Srbije, u rubrici 11 mora da stoji potpis i faksimil carinskog službenika koji je izvršio kontrolu ispunjenosti uslova za sticanje porekla i popunjenog sertifikata EUR.1, kao i čitak otisak pečata koji se koristi za overu.

Pečati za overavanje sertifikata EUR.1

Uverenja o kretanju robe EUR.1 prilikom izvoza u Republiku Tursku, primenom Sporazuma o slobodnoj trgovini, **overavaju se posebnim pečatom Uprave carina Srbije**, koji može da se koristi **samo** za svrhe overe uverenja o poreklu. Sve carinske ispostave koje su ovlašćene za izdavanje uverenja zadužene su sa odgovarajućim pečatima namenjenim za te svrhe.

10.2 Izvoz uz prilaganje izjave na fakturi

U cilju otklanjanja mogućnosti pokušaja izigravanja odredbi Sporazuma, u slučajevima kada se izvoze proizvodi uz prilaganje izjave na fakturi, carinska ispostava će na odgovarajući način (shodno) primeniti uslove navedene u stavu 1), 2), 3) i 5) tačke 10.1.

11. KONCESIJE SRBIJE

Sporazumom su predviđene koncesije koje u međusobnoj trgovini ugovorne strane daju jedna drugoj. **Koncesije se primenjuju isključivo na proizvode sa preferencijalnim poreklom**, u skladu sa odredbama Protokola o poreklu.

- Koncesije Republike Srbije regulisane su sledećim odredbama Sporazuma:
- **Član 4. i Aneks II** Sporazuma - Koncesije Srbije na industrijske proizvode poreklom iz Turske
 - **Protokol I - Aneks I** (na osnovu člana 11. Sporazuma) - Koncesije Srbije na poljoprivredne proizvode i ribe i riblje proizvode poreklom iz Turske.

12. POPUNJAVANJE CARINSKE DEKLARACIJE

12.1 Uvoz - šifre u rubrici 36 JCI

Prilikom korišćenja preferencijala za proizvode poreklom iz Republike Turske, u rubriku 36 Jedinstvene carinske isprave upisuju se sledeće šifre:

Trgovinski Sporazum između Srbije i Turske - industrijski proizvodi obuhvaćeni Glavama 25 do 97 Carinske tarife, za koje su ukinute sve carine na uvoz (osim proizvoda navedenih u Aneksu II (liste A,B,C) i proizvoda navedenih u Aneksu I Sporazuma), na osnovu člana 4. Stav 3. Sporazuma	TR00I
Trgovinski Sporazum između Srbije i Turske - industrijski proizvodi obuhvaćeni Aneksom II (<i>lista A</i>) na koje se primenjuje postepeno ukidanje carinskih stopa u periodu od 3 godine, na osnovu člana 4. stav 4. Sporazuma	TR02A
Trgovinski Sporazum između Srbije i Turske - industrijski proizvodi obuhvaćeni Aneksom II (<i>lista B</i>) na koje se primenjuje postepeno ukidanje carinskih stopa u periodu od 5 godina, na osnovu člana 4. stav 4. Sporazuma	TR02B
Trgovinski Sporazum između Srbije i Turske - industrijski proizvodi obuhvaćeni Aneksom II (<i>lista C</i>) na koje se primenjuje postepeno ukidanje carinskih stopa u periodu od 6 godina, na osnovu člana 4. stav 4. Sporazuma	TR02V
Trgovinski Sporazum između Srbije i Turske - poljoprivredni proizvodi obuhvaćeni Aneksom I Protokola I - član 11. Sporazuma, na koje se primenjuje snižena carina (šifra 01) u okviru propisane kvote (iscrpljenjem kvote dažbine se naplaćuju u punom iznosu)	TR12R
Trgovinski Sporazum između Srbije i Turske - poljoprivredni proizvodi obuhvaćeni Aneksom I Protokola I član 11. Sporazuma, na koje se primenjuje snižena carina (šifra 01 u okviru propisane kvote, dažbina 02 se naplaćuje. Iscrpljenjem kvote dažbine se naplaćuju u punom iznosu)	TR12S

12.2 Popunjavanje rubrike 44 JCI

Radi primene Sporazuma, prilikom uvoza ili izvoza robe, u rubriku 44 Jedinственe carinske isprave i u ISCS neophodno je uneti postojeću šifru dokaza o poreklu i njegov serijski broj, kako sledi:

Opis	Šifra u 44/1	Šifra u 44/2
Uverenje o poreklu robe EUR.1	U01	-
Izjava izvoznika na fakturi	U03	-
Izjava ovlašćenog izvoznika na fakturi	U04	Broj carinskog ovlašćenja

Primeri:

- 1) Za uverenje o kretanju robe EUR.1 A0001122 izdato za robu poreklom iz Turske, u rubriku 44 uvozne JCI unosi se (U01) (A0001122).
- 2) Za izjavu na fakturi broj 123/2010 (gde je vrednost pošiljke sa poreklom manja od 6.000 EUR) izdatu za robu poreklom iz Srbije, u rubriku 44 izvozne JCI unosi se (U03) (123/2010).
- 3) Za izjavu na fakturi broj 321/2010, koju je sačinio ovlašćeni izvoznik za robu poreklom iz Turske, u rubriku 44 uvozne JCI unosi se (U04) (321/2010/ broj autorizacije).

12.3 Popunjavanje rubrike 17 u izvoznoj JCI

Prilikom izvoznog carinjenja robe, koju prati dokaz o poreklu, neophodno je da zemlja odredišta u rubrici 17 JCI bude Republika Turska.

Nezavisno od navedenog, nadležna carinska ispostava dužna je da proveri da li je ispunjen uslov direktnog transporta, kako je navedeno u tački 8. ovog akta.

13. KONTROLE U POSTUPKU CARINJENJA

13.1 Svrstavanje robe

Prilikom carinjenja proizvoda uz primenu Sporazuma potrebno je posebnu pažnju posvetiti ispravnom svrstavanju robe po Carinskoj tarifi, kako bi se osigurala korektna primena preferencijala i osigurali pouzdani statistički podaci potrebni za njegovo sprovođenje.

Član 2. stav 1. Sporazuma definiše da će u trgovini Strane primenjivati svoje carinske tarife za klasifikaciju robe prilikom uvoza.

13.2 Poreklo robe

13.2.1 Uvozno carinjenje

Ukoliko postoji sumnja u ispravnost prezentiranih podataka, nadležna carinarnica dostaviće Upravi carina Srbije - Odeljenju za poreklo robe sporni dokaz o poreklu robe na naknadnu proveru. Pri tome, nužno je da se dostave sledeći dokumenti:

- a) fotokopija dokaza o poreklu (ukoliko je to sertifikat EUR.1, obavezno kopirati i poleđinu sertifikata);
- b) fotokopija uvozne carinske deklaracije;
- v) fotokopija fakture;

g) fotokopije drugih dokumenata, ukoliko su značajni za postojanje sumnje u ispravnost prijavljenog porekla robe;

d) ostale indikacije značajne za konkretan slučaj, a **naročito razloge** koji opravdavaju nastalu osnovanu sumnju u deklarirano poreklo robe, ispravnost dokaza o poreklu robe ili ispunjenost ostalih uslova iz Sporazuma.

Prilikom selekcije prednost treba dati pošiljkama za koje postoji sumnja u pogledu porekla robe, posebno ukoliko su u pitanju pošiljke većih vrednosti (bez obzira da li se radi o pojedinačnim pošiljkama ili se radi o pošiljkama koje se u kontinuitetu isporučuju u većim količinama od strane određenih isporučilaca).

13.2.2 Izvozno carinjenje

Prilikom izvoznog carinjenja proizvoda uz primenu Sporazuma carinarnice su dužne da se pridržavaju objašnjenja iz ovog akta, kao i ranije izdatih objašnjenja Uprave carina koji se odnose na izdavanje preferencijalnih uverenja o poreklu robe.

13.3 Pregled robe

Carinarnice u kojima se obavlja carinjenje robe sa preferencijalnim poreklom, obavezne su da izveštaje o rezultatima sprovedene dokumentarne i fizičke kontrole pošiljki sa poreklom, dostavljaju kvartalno Upravi carina - Odeljenju za poreklo robe, sa podacima o kontrolisanim deklaracijama, vrsti robe, nazivu privrednog društva (uvoznik ili izvoznik). U izveštaju je potrebno posebnu pažnju posvetiti uočenim problemima i propustima, kao i navesti odgovarajuće predloge u cilju poboljšanja.

Postupak iz prethodnog stava primenjuje se bez obzira da li se radi o uvozu ili o izvozu.

14. NAKNADNE KONTROLE

Izgradnja sistema kontrole porekla robe i efikasno sprovođenje tih kontrola u nadležnosti su Sektora za tarifske poslove, odnosno Odeljenja za poreklo robe. Obzirom da za carinsku službu jedan od prioriteta predstavlja puna i efikasna kontrola porekla robe i primene preferencijala, sve organizacione jedinice carinske službe dužne su da, u okviru svojih nadležnosti, pravilnom i jednoobraznom sprovođenju navedenih kontrola posvete posebnu pažnju.

15. PRAĆENJE PRIMENE SPORAZUMA

U cilju pravilne i jednoobrazne primene propisa, upravnici carinarnica dužni su da osiguraju da svi nadležni carinski službenici budu upoznati sa pravnom regulativom kojom je regulisana materija u vezi trgovine u okviru Sporazuma, kao i da im ona bude na raspolaganju na carinskim ispostavama.

Carinarnice, odnosno carinske ispostave dužne su da pažljivo i savesno prate sprovođenje Sporazuma, u delokrugu svog rada kao i da o svakom većem problemu koji se pojavljuje u praktičnoj primeni Sporazuma obaveste Upravu carina Srbije - Odeljenje za poreklo robe.

16. OBRASCI UVERENJA O POREKLU

Sertifikate EUR.1 koje overavaju carinski organi, a kojima se potvrđuje poreklo robe radi izvoza u Republiku Tursku, za izdavača JP „Službeni glasnik RS” iz Beograda štampa Zavod za izradu novčanica i kovanog novca iz Beograda. Shodno tome carinske ispostave mogu izvoznike, zainteresovane za nabavku setova obrazaca predmetnih uverenja, upućivati na JP „Službeni glasnik RS” (tel. 011/30-60-317 ili 011/30-60-315).

(Akt UC br. 148-07-483-01-212/2010 od 23.08.2010.)